

STEUA FĂRĂ NUME

de M. Sebastian

Data premierei : 27 februarie 1975.
Regia : GETA VLAD. Decorul :
SANDA MUȘATESCU. Costume : EU-
GENIA BASSA CRIȘMARU. Ilustra-
ția muzicală : LUCIAN IONESCU.

Distribuția : ȘT. MIHĂILESCU-BRĂ-
ILA (Șeful gării) ; RADU GH. ZAHAR-
IA (Țăranul) ; SEBASTIAN PAPA-
IANI (Miroiu) ; MIRCEA DUMITRU
(Acarul) ; MARGA ANGHELESCU
(Domnișoara Cucu) ; RODICA MAN-
DACHE (Eleva) ; SIMION NEGRILA
(Pascu) ; ION CHIȚOIU (Conducto-
rul) ; DANA COMNEA (Necunoscuta) ;
CORADO NEGREANU (Udrea) ;
PAUL IOACHIM (Grig).

Șt. Mihăilescu-Brăila (Șeful gării), Ion
Chițoiu (Conductorul), Dana Comnea
(Mona) și Sebastian Papaiani (Miroiu)

La Teatrul Giulești s-a reluat Steua fără nume. Toată lumea a fost de acord, chiar cei mai temuți critici, că Dana Comnea este una din Monele cele mai apropiate de idealul preconizat de autor. Încă de la o reprezentație anterioară (recitalul de la Studio cu Spoon River), am remarcat cu bucurie maturizarea învâltă a feminității și talentului Danei Comnea, capacitatea ei de a pune în valoare inteligent, cu farmec, umor și ironie, semeț-senzuala ei frumusețe, voluptoasa ei melancolie.

Și cei care știu pe de rost povestea lui Miroiu și a Monei și, mai ales, cei care au venit, pentru prima oară, s-o vadă și s-o asculte, au simțit la apariția Danei Comnea în biroul mizer, provincial al Șefului gării, accelerându-li-se bătăile inimii, că li se taie răsuflarea. Autentica putere de seducție a eroinei cu care Dana Comnea a deschis spontan piesa lui Mihail Sebastian, spre imaginea idealizată, spre fascinantă lume de iluzie, spre metaforicul „astru“, se suprapune pe datele unei existențe reale, urite, meschine. Sub crusta mondenității frivole, a falsei „superiorități“ cinice și batjocoritoare, de sub aerul dezinvolt, strălucitor, al unei curtezane cu minte puțină, cu o existență stearpă și umilitoare, am putut urmări, totuși, un univers intim al personajului, înfiorat cu aspirații nedefinite, cu o vibrație delicată, ca și o imponderabilă dialectică a brustelor ei înălțări și tot atât de brustelor ei prăbușiri sufletești. În-

terpretarea se fundamentează aici pe armonizarea complexului de contrarii, pe identificarea cu personajul și în același timp pe disocierea de el. Dana Comnea a simțit (și a redat) cu deplină convingere încercarea patetică a eroinei de a realiza „performanța“ autodepășirii, a ieșirii sale din opacitate și dezumanizare, de a fi în măsură să-l însoțească pe Miroiu în frenezia și tortura lui „astronomică“. Ea se lansează, cu dulce inconștiență, după o noapte de vrajă, în noua și bizara existență, cu siguranța sentimentului adevărat care permite actorului să-și imbibă creația de viață. Momentul de trăire, de comunicare afectivă a actriței cu rolul, a generat emoție, fiindcă această contopire, această scînteie vie s-a aprins pe scenă, parcă, în fața spectatorilor, chiar.

Sigur că regizoarea Geta Vlad este și ea implicată în această distribuție și realizare. Neîndoios că ea nu a neglijat nici îndrumarea celorlalți actori, dintre cei mai buni pe care-i are teatrul. Această însă, spre surprinderea mea ca și a altora, nu au conferit personajelor lui Sebastian caratul lor propriu de savoare și autenticitate, timbrul

Dana Comnea (Mona) și Paul Ioachim (Grig)

Sebastian Papaiani (Miroiu), Marga Anghelescu (Domnișoara Cucu) și Corrado Negreanu (Udrea)

specific, amestecul subtil de comic și poetic, de liric și dramatic. Fiecare rol, în parte, păstrează și în actuala versiune înțelesurile textului: fiecare se poate înscrie în limitele seriozității și destoiniciei profesionale, dar mai nici unul, în afara Monei, nu ajunge să lanseze noi imagini asupra tipologiei lui Sebastian. În alternanța de lumină, de umbre și penumbra a spectacolului, conceput în bunele forme ale tradiției, în decorul sugestiv al Sandei Mușatescu, se ivesc în citeva ipostaze corecte: Rodica Mandache (Eleva); Paul Ioachim (Grig), Simion Negrilă (Pascu); citeva schițe fugare, precis intuite: Mircea Dumitru (Acarul), Radu Gh. Zaharia (Țăranul). O pată de culoare mai vie realizează cu umorul său robust, de prăză directă la public, Ștefan Miliălescu-Brăila, în Șeful gării. Chipul de o încântătoare bonomie al lui Udrea, cu tulburătoarea lui modestie și sensibilitate, cu duioasa lui umanitate și discreție, e lipsit însă de relief, palid și uscat în interpretarea lui Corrado Negreanu. Domnișoara Cucu, înfățișată de Marga Anghelescu, a adus și ea în scenă numai o parte din ceea ce reprezintă demonstrația autorului: acuzarea inimilor uscate și otrăvite de mediul provincial, asociat cu implacabila trecere a timpului, care falsifică și minează, treptat, frumusețea omenească.

Curajul Getei Vlad de a-l distribui pe Sebastian Papaiani în Miroiu nu mi s-a părut cu totul hazardat. Intenția de a înfrunta prejudecata asupra acestui celebru personaj (socotit a avea un anumit tipar din care nu se poate evada) s-a arătat a fi interesantă și chiar de folos, talentul actor convingându-ne că are multă sensibilitate, căldură și simț al măsurii în dozarea umorului. De strălucit, Papaiani n-a strălucit în Miroiu, așa cum ne-a obișnuit în film și, în multe alte împrejurări, și pe scena teatrului. El „n-a văzut idei”, n-a fost devoratul de pasiune științifică și tenacitate intelectuală, care e Miroiu. Respirația sufletească a interpretului a fost văduvită de amplexarea necesară stărilor de grație pe care le conferă eroului său, să zicem, o carte rară sau descoperirea „Ursei Mari”. În schimb, ne-a întruchipat un Miroiu modest, profesoraș simpatie, inocent, sincer înspăimântat de viața trivială din jur, sincer întristat de destrămarea visului lui timid de iubire, de prăbușirea în vidul pămîntesc.

Aspirația la un asemenea rol, umbrat chiar de nerealizare deplină, echivalează, totuși, cu recunoașterea unui titlu de merit. Se cuvine un cuvînt de prețuire și conducerii teatrului, care, alături de piesele lui G. M. Zamfirescu, Tudor Mușatescu, Al. Kirilescu, V. I. Popa, a oferit spectatorilor săi una din cele mai frumoase, mai delicate și mai amărui pagini din literatura noastră dramatică. Sînt pagini ce se lasă ascultate mereu cu interes și nostalgie.

Valeria Ducea